

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки і торгівлі

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

СТАТИСТИКА

підготовки бакалавра

спеціальності 071 Облік і оподаткування

освітньо-професійної програми Облік і оподаткування

Силабус освітнього компонента СТАТИСТИКА підготовки бакалавра у галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 071 Облік і оподаткування, за освітньо-професійною програмою Облік і оподаткування.

Розробник: Світлана БЕГУН, доцент кафедри економіки, підприємництва та маркетингу, кандидат економічних наук, доцент

Силабус погоджено:
Гарант ОПП

Облік і оподаткування

Анна САФАРОВА

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економіки і торгівлі

Протокол 1 від 28.08.2024 р.

Завідувач кафедри

Олена ПАВЛОВА

I. Опис навчального освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчального освітнього компонента
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування, спеціальності 071 Облік і оподаткування Облік і оподаткування Перший (бакалаврський)	Нормативний
Кількість годин/кредитів ECTS 140/4		Рік навчання 1
		Семестр 2
ІНДЗ: немає		Лекції 20 годин
		Практичні (семінарські) 22 год. Лабораторні 0 год. Індивідуальні 0 год.
		Самостійна робота 70 годин
Мова навчання		Українська
Сторінка курсу в MOODLE	http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=831	

II. Інформація про викладача

Бегун Світлана Іванівна, кандидат економічних наук, доцент

Контактна інформація:

Мобільний телефон (Viber) +380662477740

Електронна пошта: Begun.Svitlana@vnu.edu.ua

Дні занять розміщено на: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента.

Освітній компонент «Статистика» належить до переліку нормативних навчальних дисциплін за освітнім ступенем «Бакалавр». Предметом вивчення є масові явища соціально-економічного життя; він вивчає кількісну сторону цих явищ у нерозривному зв'язку з їх якісним змістом у конкретних умовах простору та часу.

2. Пререквізити і постреквізити освітнього компонента

Пререквізити. Вивчення освітнього компонента базується на знаннях, уміннях і навичках, які здобувачі освіти отримали під час здобуття повної загальної середньої освіти. Пререквізитом є «Макроекономіка», «Інформаційно-комунікаційні технології в галузі знань». Освітній компонент є суміжним із такими освітніми компонентами як: «Мікроекономіка», «Фінанси».

Постреквізити. Вивчення освітнього компонента сприятиме кращому засвоєнню таких освітніх компонентів, як: «Економіко-математичні методи і моделі» «Бухгалтерський облік», «Аналіз господарської діяльності» тощо.

3. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета – глибоке та ґрунтовне засвоєння здобувачами освіти статистичних методів збирання, оброблення та аналізу інформації стосовно соціально-економічних явищ та процесів, які доцільно використовувати в сучасних умовах при проведенні статистичного дослідження.

Завдання: вивчення методологічних та методичних питань статистичного дослідження соціально-економічних процесів, принципів організації статистичних спостережень, методик розрахунку показників, прийомів статистичного аналізу та подання інформації.

4. Результати навчання (компетентності).

Згідно з освітньо-професійною програмою здобувачі освіти в результаті вивчення освітнього компонента «Статистика» набудуть таких компетентностей та програмних результатів навчання:

Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Загальні компетенції (ЗК):

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК03. Здатність працювати в команді.

ЗК04. Здатність працювати автономно.

ЗК11. Навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій.

ЗК13. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макрота мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.

СК02. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

СК05. Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.

ПР04. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

ПР14. Вміти застосовувати економіко-математичні методи в обраній професії.

ПР15. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.

4. Структура освітнього компонента (освітня карта)

Назва модуля, теми, завдання для самостійної роботи	Формування компетентностей та програмних результатів навчання			Рекомендовані джерела	Кількість годин	Вид навчальної діяльності	Форми і методи навчання	Оцінювання роботи, бали
	ЗК	СК	ПР					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Збір, систематизація і подання статистичної інформації								
Тема 1. Методологічні засади статистики	ЗК01	СК01 СК02	ПР01	[1-12]	2	лекція	Лекція-презентація	-
	ЗК02		ПР02		2	практична	Усне опитування, реферат, презентація; тестування	4
	ЗК11		ПР14		-	консультація	х	-
Тема 2. Статистичне спостереження	ЗК01	СК02 СК05	ПР01	[1-12]	2	лекція	Лекція-презентація	-
	ЗК03		ПР02		2	практична	Усне опитування, розв'язування задач, тестування	4
	ЗК04		ПР04		-	консультація	х	-
Тема 3. Зведення і групування статистичних даних	ЗК01	СК02 СК05	ПР01	[1-12]	2	лекція	Лекція-презентація	-
	ЗК02		ПР04		2	практична	Усне опитування, розв'язування задач, тестування	4
	ЗК11		ПР06		1	консультація	х	-
Поточний контроль змістового модуля 1					Практичні заняття			12
Підсумкова контрольна робота змістового модуля 1					Контрольна робота			20
Змістовий модуль 2. Узагальнюючі статистичні показники								
Тема 4. Статистичні показники	ЗК01	СК01 СК02	ПР01	[1-12]	2	лекція	Лекція-презентація	-
	ЗК02		ПР04		2	практична	Усне опитування, розв'язування задач, тестування	4
	ЗК11		ПР14		1	консультація	х	-
Тема 5. Середні величини	ЗК01	СК02 СК05	ПР01	[1-12]	2	лекція	Лекція-презентація	-
	ЗК02		ПР02		4	практична	Усне опитування, розв'язування задач, тестування	4
	ЗК11		ПР04		1	консультація	х	-
Тема 6. Статистичне вивчення варіації і форми розподілу	ЗК01	СК02 СК05	ПР01	[1-12]	2	лекція	Лекція-презентація	-
	ЗК02		ПР04		2	практична	Усне опитування, розв'язування задач, тестування	4
	ЗК11		ПР14		1	консультація	х	-
Поточний контроль змістового модуля 2					Практичні заняття			12
Підсумкова контрольна робота змістового модуля 2					Контрольна робота			20
Змістовий модуль 3. Методологія дослідження статистичних закономірностей								
Тема 7. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків	ЗК01	СК01 СК02	ПР01	[1-12]	2	лекція	Лекція-презентація	-
	ЗК02		ПР02		2	практична	Усне опитування, розв'язування задач,	4

	ЗК03 ЗК11 ЗК13	СК05	ПР14 ПР15			тестування	
					1	консультація	х
Тема 8. Статистичне вивчення динаміки	ЗК01 ЗК02 ЗК04 ЗК11	СК01 СК02 СК05	ПР01 ПР02 ПР04 ПР15.	[1-12]	2	лекція	Лекція-презентація
					2	практична	Усне опитування, розв'язування задач, тестування
					1	консультація	х
Тема 9. Індексний метод	ЗК01 ЗК02 ЗК11 ЗК13	СК02 СК05.	ПР01 ПР02 ПР04 ПР14.	[1-12]	2	лекція	Лекція-презентація
					2	практична	Усне опитування, розв'язування задач, тестування
					1	консультація	х
Тема 10. Вибірковий метод	ЗК01 ЗК02 ЗК03 ЗК11 ЗК13	СК02 СК05	ПР01 ПР02 ПР06 ПР15	[1-12]	2	лекція	Лекція-презентація
					2	практична	Усне опитування, розв'язування задач, тестування
					1	консультація	х
Поточний контроль змістового модуля 3					Практичні заняття		16
Підсумкова контрольна робота змістового модуля 3					Контрольна робота 3		20
Загальна кількість балів							100

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувача освіти (СРЗО) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачем освіти самостійно під методичним керівництвом викладача.

До завдань самостійної роботи, які запропоновані здобувачам освіти, віднесено вивчення лекційного матеріалу, робота з вивчення рекомендованої літератури, вивчення основних термінів та понять за темами дисципліни, підготовка до практичних занять, тестування, контрольна перевірка кожним здобувачем освіти особистих знань за питаннями для самоконтролю.

Завдання самостійної роботи здобувачів вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни; повністю виконані; не мають логічних і розрахункових помилок. Прийом і консультування щодо виконання завдань самостійної роботи здобувачів проводяться викладачем згідно встановленого графіку.

Питання та завдання для самостійної роботи визначені відповідними темами освітнього компонента та містяться в електронному курсі у веб-середовищі системи управління навчанням Moodle: <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=831>

IV. Політика оцінювання

Основні принципи організації поточного й підсумкового контролю знань здобувачів освіти розкриті у Положенні про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти ВНУ імені Лесі Українки (<https://tinyurl.com/2m4myzdh>)

Політика викладача щодо студента ґрунтується на засадах ефективної співпраці. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватись термінів, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених освітнім компонентом, заздалегідь повідомляти викладача про відсутність на занятті. Пропущені заняття відпрацьовувати під час консультацій. Через об'єктивні причини (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний план навчання) навчання може відбуватись в онлайн формі з використанням системи Moodle, Office 365 (Teams) за погодженням із викладачем.

Під час вивчення освітнього компонента при поточному контролі оцінюванню підлягають результати навчання, що виявляються через продемонстровані здобувачем знання та набуті уміння й навички, а саме:

- за роботу на практичних заняттях;
- за виконання модульних контрольних робіт.

Під час проведення підсумкових контрольних робіт передбачене оцінювання результатів навчання, які здобувач набув після опанування навчального матеріалу змістового модуля. Передбачено 2 модульні контрольні роботи, які можуть проводитися у формі:

- письмового тестування;
- комп'ютерного тестування у системі тестування OpenTest;
- розв'язування практичних завдань.

Модульні контрольні роботи можуть бути проведені в синхронному режимі (як аудиторна контрольна робота) або асинхронному режимі (наприклад, засобами платформи Moodle, Office 365 (Teams)).

Викладач завчасно інформує здобувачів про терміни проведення, зміст та форму підсумкових контрольних робіт.

Політика викладача щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у ВНУ імені Лесі Українки на основі Порядку визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки (<https://tinyurl.com/2244x29u>)

Визнання результатів навчання, отриманих у формальній освіті, можливе: під час переведення здобувача освіти з іншого закладу вищої освіти; під час поновлення здобувача освіти на навчання до ВНУ імені Лесі Українки; за результатами навчання в рамках програм академічної мобільності, програм «Подвійний диплом»; за результатами вступу на перший (бакалаврський) рівень на базі освітнього рівня «фаховий молодший бакалавр», освітньо-кваліфікаційного рівня

«молодший спеціаліст»; за результатами навчання, здобутими з використанням елементів дуальної освіти; під час навчання здобувача освіти у двох і більше закладах освіти або ОПП.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, визнаються шляхом валідації.

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як ОК в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом ОК.

Здобувачі освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги, майстер-класи, наукові публікації, науково-дослідна робота, робота у наукових гуртках, індивідуальні завдання, що поглиблюють навчальний матеріал освітньої компоненти, навчання на таких платформах як: Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших) в обсязі, що загалом не перевищує 10% від загального обсягу кредитів, передбачених ОП. На бакалаврському рівні це не більше ніж 6 кредитів.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ОК, але довший термін, наприклад, не пізніше 01 грудня та 01 травня, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Політика щодо академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Списування під час виконання практичних завдань, індивідуальної самостійної роботи студента, заборонені.

Вимоги до академічної доброчесності визначаються Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників ВНУ імені Лесі Українки ([Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату](#)).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Терміни виконання практичних робіт, самостійної роботи викладач повідомляє на перших заняттях або прописує на інтернет-платформі курсу. Письмові роботи, які виконуватимуться з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Терміни ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів. За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, спортивних змаганнях, мистецьких конкурсах тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК.

Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету (<https://tinyurl.com/2m4myzdh>). Додаткові (бонусні) бали, які за тематикою відповідають освітньому компоненту, зараховуються за такі види робіт:

- опублікована наукова стаття у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів;
- публікація тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали;
- підготовка та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 7 балів;
- перемога у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 15 балів;
- подача проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. Підсумковий контроль

Підсумкова семестрова оцінка з освітнього компонента виставляється з урахуванням результатів модульних контрольних робіт без складання екзамену, якщо здобувач вищої освіти

успішно виконав усі завдання, передбачені силябусом освітнього компонента, і набрав при цьому не менше 75 балів. Така оцінка виставляється та заноситься до екзаменаційної відомості й індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти у день проведення екзамену за умови його обов'язкової присутності. У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки за результатами поточного оцінювання та модульних контрольних робіт, або за бажанням підвищити рейтинг (згідно силябусу освітнього компонента) здобувач вищої освіти складає екзамен у формі тестового контролю. При цьому на екзамен виноситься 60 балів, а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються.

Екзамен складається згідно затвердженого розкладу. проводиться у формі комп'ютерного тестування у системі тестування OpenTest згідно затвердженого розкладу. База тестування містить 510 тестових завдання з 10 тем. Екзаменаційний білет містить 30 тестових запитань з однією правильною відповіддю. Кожне запитання оцінюється в 2 бали. Максимальна оцінка 60 балів. Тестові запитання складено відповідно до програми курсу. Тестові запитання визначені відповідними темами освітнього компонента та містяться в електронному курсі у веб-середовищі системи управління навчанням Moodle: <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=831>

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком освітнього процесу.

Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/kvyni>).

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Бегун С. І. Статистика: електронний курс навчальної дисципліни. Рекомендовано науково-методичною радою ВНУ до використання у навчальному процесі. Сертифікат №100621-04. URL: <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=831> (Затверджено науково-методичною радою, протокол №10 від 16.06.2021 р.)

2. Бегун С. І. Статистика: навчальний посібник. Луцьк. 2022. 230 с. (Гриф ВНУ імені Лесі Українки «Затверджено Вченою Радою ВНУ імені Лесі Українки», рішення вченої ради (протокол № 7 від 26 травня 2022)). URL : <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/23378>

3. Бегун С. І. Факторний аналіз фінансових результатів діяльності підприємства: статистична оцінка. *Економічний часопис ЧНУ імені Лесі Українки*. 2020. № 3 (23). С. 168-176. DOI : <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2020-03-168-176>

4. Бегун С. І., Колесник Ю. Ю. Статистичний аналіз доходів державного бюджету України. *Регіональна економіка та управління: зб. наук. пр. Східноукр. ін-т економіки та упр-ня. Запоріжжя*, 2020. №2 (28). С. 71-74. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/17906>

5. Бегун С., Черчик Л., Лажник А. Статистика туристичної сфери Волинської області. *Економічний часопис ВНУ імені Лесі Українки*. 2021. № 2 (26). С.53-61. URL: <https://echas.vnu.edu.ua/index.php/echas/article/view/672/547>

6. Закон України «Про офіційну статистику» від 16.08.2022, N 2524-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20#Text>
7. Закон України «Про інформацію» від 13.11.1992, N 2657-XII (зі змінами і доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
8. Козирева О.В., Федорова В.О. Статистика: навчальний посібник. Харків: Вид-во Іванченка І.С., 2021. 187 с.
9. Кузьмінська Н.Л. Статистика: Конспект лекцій : навч. посіб. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 162 с.
10. Статистика : підручник / С. І. Пирожков, В. В. Рязанцева, Р. М. Моторин та ін. Київ : КНТЕУ, 2020. 328 с.
11. Статистика : навчальний посібник / О. В. Раєвнева та ін. ; за заг. ред. О. В. Раєвневої. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 389 с.
12. Cherchyk L., Begun S., Khumarova N. Kuvika G. Retrospective statistical study of dependencies in the formation of tourist flows. *Economics. Ecology. Socium*, 2023, Vol. 7, No. 2, P. 41-54. DOI: <https://10.31520/2616-7107/2023.7.1-1> (база цитувань **Web of Science Core Collection**)